

František Skála

Miesto: Galéria umenia Ernesta Zmetáka v Nových Zámkoch

Termín: 5. 11. – 11. 12. 2021

Kurátor: Eva Skálová

Tvorbu ťažiskových osobností českej výtvarnej scény galéria pravidelne predstavuje v rámci svojho výstavného programu. Vychádza z dlhodobej koncepcie zameranej na užší stredoeurópsky región a orientácie na širokospektrálny pohľad zahŕňajúci umelcov rôznych tendencií a generácií. Originálny pohľad, zakotvenie v magickom svete imaginácie, v návratoch k prírode a k archaickému umeniu prírodných národov sú príznačné pre tvorbu **Františka Skálu (1956)**. Zahŕňa široký záber od maľby, kresby, grafiky, koláže, asambláže, objektov, plastík, hudobných nástrojov, po účinkovanie v divadle, hudobných skupinách a performance. Z diel vystavených na Slovensku naposledy najviac zarezovalo rozmerné *Štiavnické plátno (2016)*, inštalované v priestoroch *Stanice v Banskej Štiavnici*. Výstava v Galérii umenia Ernesta Zmetáka v Nových Zámkoch, predstaví doteraz najrozsiahlejší výber z diel Františka Skálu na Slovensku. Sú to maľby z posledných troch rokov, maľované prírodnými pigmentmi a inšpirované pôvodnými obyvateľmi Austrálie. František Skála v nich načrtáva vlastnú mytológiu a prináša jedinečný zážitok z ríše zázračného.

O vzniku diel sa vyjadril nasledovne:

„V roku 2019 som s mojou ženou a dvoma priateľmi precestoval Austráliu z juhu na sever a späť. To, čo ma okrem fantastických prírodných krás priťahovalo, bola kultúra pôvodných obyvateľov a ich maľby božstiev a zvierat pod skalnými prevismi. Výtvarné prejavy dávnych obyvateľov planéty sú akosi svojou jednotou spojené so zemou a prírodou, často sa veľmi podobajú. Na mieste, kde si Aborigéni chodili stovky kilometrov pre to najvzácnejšie, čo potrebovali pre svoje rituály, farebné hlinky, som si nazbieral pár vzoriek farebnej škály od žltej až po červený oker.

Po vytvorení prvých obrazov dôsledne týmito pigmentmi, zväčša na podklade révovej černe, kde hlinka v tenkej vrstve v susedstve inej zažiarí raz do zelena, inokedy do fialova, som sa začal venovať ich hľadaniu a zberu i v českej a slovenskej krajine. Moja prirodzená zbieračská vášeň alebo možno predurčenie z minulých životov sa transformovalo do tejto novej podoby. Kedysi som charakterizoval dôvod svojej práce ako totožný s pravekým lovcom: „Želám si dobrý lov.“ Dobrodružstvo podobné detským zážitkom, radosť z nálezov a ich využitie je neoddeliteľnou súčasťou procesu tvorby, rovnako ako úžas, kedy sa v ateliéri po utretí vzorku hliny objaví farebný odtieň. Nie je to však konceptuálne mapovanie krajiny, ale farby takto získané, ktorých škála sa stále rozširuje, slúžia ako prostriedok, teda ako akékoľvek farby na maľovanie. S tým rozdielom, že ich zamatový lom svetla a tlmená farebná stupnica ponúkajú témy, ktoré sú logicky spojené s témami pôvodných obyvateľov a so zemou a krajinou. Sú to akési mapy krajiny, pozemné a zvieracie božstvá, organické makro i mikro tvaroslovie utvárania sveta, často prechádzajúce do štruktúr a dekoru tkanín.

Ide mi ako vždy o krásu a skúmanie príčin jej vzniku, hľadanie dokonalého tvaru v spojení s imagináciou. Nikdy o žeravé aktuálne spoločenské témy, ktoré sa prizmou všetkých archaických kultúr javia až dojemne smiešne.“

František Skála

FRANTIŠEK SKÁLA

Narodený 7. 2. 1956 v Prahe
Žije a pracuje v Prahe a na vidieku.

ŠTÚDIÁ & ĎALŠIE AKTIVITY

1971–1975 Střední uměleckoprůmyslová škola v Prahe, odbor rezbářstvo
1976–1982 Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Prahe, ateliér TV a filmovej grafiky
od roku 1974 skutočný člen tajnej organizácie B.K.S.
od roku 1985 komtúr Řádu Zelené berušky
1987–1991 člen umeleckej skupiny Tvrdohlaví

Hrá a spieva v Malém tanečním orchestru Univerzal Praha, v skupine Finský barok a v zoskupení Třaskavá směs. Je členom divadla Sklep a vokálno-pantomimického tria Tros Sketos.

OCENENIA – VÝBER

1984 Cena Ministerstva kultury ČR za najkrajšiu knihu
1989 Cena Ministerstva kultury ČR za najkrajšiu knihu
Certificate of Honour for Illustration, IBBY, Williamsburg, USA
1991 Cena Jindřicha Chalupického
1. cena Arte Giovane di Europa, Bolzano, Taliansko
1996 Cena Interiér roka 1996
2002 Certificate of Honour for Illustration, IBBY, Basilej, Švajčiarsko
2009 Zlaté jablko BIB, cena Bienále ilustrácií Bratislava
2010 Certificate of Honour for Illustration, IBBY, Santiago de Compostela, Španielsko
2010 Cena Ministerstva kultury za prínos v oblasti výtvarného umenia

SAMOSTATNÉ VÝSTAVY – VÝBER

1986 František Skála – **Obrázky a plastiky**, Ústav makromolekulární chemie, Praha
1993 **HEADLANDSEEHEADS**, Southern Exposure, San Francisco, USA
1993 **La Biennale di Venezia**, Benátky, Taliansko
1996 František Skála, Galerie Nová síň, Praha
2000 František Skála, České centrum Londýn, Veľká Británia
2004 Skála v Rudolfinu, Galerie Rudolfinum, Praha
2005 František Skála, Egon Schiele Art Centrum, Český Krumlov
2011 František Skála – **Tablets**, OK Harris Gallery, New York, USA
2012 František Skála – Muzeum moderního umění, Olomouc
2015 František Skála – **TRIBAL**, Fait Gallery, Brno
2017 František Skála – Národní galerie, Valdštejnská jízdárna, Praha
2020 František Skála – **Dva roky prázdnin**, Fait Gallery, Brno
2021 František Skála a jiné práce, GHMP, Dům U Kamenného zvonu, Praha
2021 František Skála – **Hnědá duha**, Galerie umění, Karlovy Vary

ZASTÚPENIE V ZBIERKACH

Je zastúpený vo viacerých štátnych a súkromných zbierkach.

ARCHITEKTONICKÉ REALIZÁCIE

1993–2009 Design interiérov Paláca Akropolis, Praha
2013–2014 Rajská zahrada, Sluňákov – Horka nad Moravou